

Justitieombudsmannen
Nils-Olof Berggren**Anmälan mot Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i Nynäshamns kommun angående handläggningen av ett ärende rörande en av kommunen bortforslad och skrotad bil**

Anmälan

I en anmälan, som kom in till JO den 20 februari 2002, framförde AA klagomål mot Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i Nynäshamns kommun för handläggningen av ett ärende angående bortforsling och skrotning av hans bil. Han anförde bl.a. följande. Han skulle sälja sin bil, en Saab 900 av 1985 års modell till en bekant. Bilen ställdes på en parkering på Estö i Nynäshamn så denne kunde "meka" med bilen före köpet. Bl.a. skulle en av bilens dörrar bytas ut p.g.a. ett rostangrepp. Under tiden bilen stod parkerad där förstördes en fönsterruta som lagades provisoriskt med plast och tejp. Någon vecka senare, vid valborgsmässöafton år 2000, förstördes hela inredningen i bilen efter att någon eldat i den. Då alla "vitala delar" av bilen klarade sig avsåg han att ta vara på dessa och använda dem som reservdelar till andra bilar. När han två dagar senare kom till parkeringen på Estö med ett bilsläp för att frakta hem bilen var den borta. Eftersom han trodde att bilen var stulen kontaktade han polisen som hänvisade honom till kommunen. När han kontaktade kommunen och bad om att få tillbaka bilen, som enligt hans mening var värd 20.000-30.000 kronor, visade det sig att kommunen skrotat bilen utan att informera honom. På kommunen sa man att det hela var ett misstag och att han skulle få ersättning för bilen om han begärde detta, vilket han gjorde i ett brev den 5 juli 2000. I december 2000 besvarades brevet med ett avslagsbeslut som saknade motivering. Han talade med kommunjuristen och nämndens ordförande angående de fel han ansåg hade begåtts och skrev därefter den 18 januari 2001 ett brev till kommunen där han påtalade dessa. Brevet hade vid tiden för anmälan inte besvarats.

AA begärde skadestånd för bl.a. värdet på den skrotade bilen.

Till anmälan var fogade kopior av skriftväxling med Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden.

Utredning

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden anmodades att göra en utredning och yttra sig över vad som framförts i AA:s anmälan till JO. Svaret skulle innefatta ett yttrande över utformningen av det protokoll som upprättats i ärendet enligt lagen (1982:129) och förordningen (1982:198) om flyttning av fordon i vissa fall. Nämnden överlämnade som svar ett yttrande upprättat vid miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen. I yttrandet anförs följande (bilagorna utelämnade här).

Under maj månad 2000 mottog miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen ("Förvaltningen") ett antal telefonsamtal från allmänheten angående en skrotbil som stod uppställd på den allmänna parkeringsplatsen vid Estö idrottsplats. Anmälarna informerades om att bilen, som var olåst, användes som lekplats av barn. Förvaltningen lät genomföra en besiktning av bilen. Besiktningen utfördes av BB som vid aktuell tidpunkt var kommunens ordinarie besiktningsman i dylika ärenden. BB konstaterade att bilen var att beteckna som fordonsvrak på de skäl som framgår av protokollet från besiktningen. I samband med besiktningen tog Förvaltningen ett utdrag ur bilregistret av vilket det framgick att bilen sedan AA:s förvärv den 7 maj 1996 varit belagd med körförbud.

Kort efter det att besiktningen utförts mottog Förvaltningen ytterligare klagomål från allmänheten. Anmälarna informerades Förvaltningen om att bilen nu hade brunnit. Förvaltningen bedömde att bilen var i sådant skick att det förelåg fara för de barn som använde den olåsta och utbrända bilen som lekplats. Förvaltningen beställde därför omgående hämtning av fordonsvraket utan att avvakta kontakt med bilens ägare. Hämtningen ombesörjdes av Nynäshamns Bildemontering.

Den 5 juli 2000 inkom AA med en begäran om ersättning för den, som han ansåg felaktigt, skrotade bilen. Ärendet behandlades efter erforderlig beredning på Nämndens sammanträde den 2 november 2000. Nämnden beslutade att avslå AA:s begäran om ersättning. Sammanträdesprotokollet med beslutet expedierades till AA den 29 november 2000. Nämnden anser inte att denna handläggningstid varit oskäligt lång. Efter kontroll av diarium och samtal med Förvaltningens handläggare av ärendet, CC, har nämnden konstaterat att AA inte har inkommit med ytterligare skrivelser under pågående handläggning. AA har vidare gjort gällande att han inte skulle ha erhållit någon motivering till beslutet. Nämnden anser att motiveringen till beslutet tydligt framgår av det protokoll som expedierades till AA.

Enligt 10 § lagen (1982:129) om flyttning av fordon i vissa fall ("LFF") kan beslut enligt LFF inte överklagas. Den som motsätter sig ett sådant beslut kan dock föra talan om skadestånd mot den beslutande myndigheten. CC, har vid minst ett par tillfällen upplyst AA per telefon om denna möjlighet till rättslig prövning.

AA har vidare gjort gällande att han av olika tjänstemän och förtroendevalda vid kommunen skulle ha fått beskedet att ärendet inte hanterats korrekt och att rättelse skulle ske. Ingen av de av AA namngivna personerna vidgår att AA givits ett sådant besked eller att de skulle ha lovat att återkomma till AA i ärendet utan att så har skett. Nämndens ordförande, DD, har efter Nämndens beslut vid ett telefonsamtal med AA bett denne att teckna ner sina synpunkter på ärendets hantering och inge till Nämnden. DD har emellertid inte uttalat sig i frågan om det fattade beslutet varit felaktigt eller inte. Den 18 januari 2001 inkom AA med ett brev rubricerat "svar på beslut". Brevet lämnades till ansvarig handläggare, CC. CC förde aldrig frågan vidare till nämnden utan lät arkivera brevet utan åtgärd. Enligt CC var orsaken till detta förfarande att brevet inte tillförde ärendet något nytt i sak. CC bedömde att brevet inte var att anse som en begäran om omprövning. Den 7 juni 2001 inkom AA med ännu en skrivelse vari AA efterfrågade ett svar på sin tidigare skrivelse. AA begärde även att få kopior på handlingarna i ärendet. Även detta brev arkiverades av CC utan vidare åtgärd. CC slutade sin anställning vid förvaltningen i september 2001. Eftersom handlingarna i ärendet var arkiverade saknade CC:s efterträdare skäl att misstänka att ärendet inte var avslutat.

Sammanfattning

Förvaltningen har vid besiktning konstaterat att bilen var att klassa som fordonsvrak i enlighet med definitionen i 1 § 2 st LFF. Förvaltningen har bedömt att bilen utgjort en risk för de barn som använt bilen som lekplats. Förvaltningen har därför, med stöd av 4 § förordningen (1982:198) om flyttning av fordon i vissa fall, beslutat att omedelbart låta flytta bilen utan att avvakta kontakt med bilens ägare. Äganderätten till bilen har enligt 6 § 2 st. LFF övergått till Nynäshamns kommun i och med flytten av bilen. Lagen föreskriver ingen skyldighet att kontakta tidigare ägare till fordonet. Förvaltningen har emellertid av lämplighetsskäl beslutat om ändring av rutinerna vid flyttning av fordon i fall som det förevarande på så sätt att den föregående ägaren skall tillsändas en kopia av rikspolisstyrelsens protokoll enligt LFF. Som framgår av 6 § i rikspolisstyrelsens föreskrifter (1986:46) om flyttning av fordon, har Förvaltningen inte varit skyldig att underrätta polismyndigheten om flytten av bilen då bilen var klassificerad som fordonsvrak. Vad slutligen gäller avregistrering av bilen ankom denna åtgärd i förevarande fall inte på Förvaltningen utan på Nynäshamns Bildemontering.

Förvaltningen har den 18 januari och den 7 juni 2001 mottagit skrivelser från AA vilka arkiverats utan vidare åtgärd. Skrivelserna har inte tillfört ärendet något nytt i sak. Emellertid har Förvaltningen avvikit från gällande rutiner genom att inte meddela AA att hans skrivelser inte föranlett vidare åtgärd. Skrivelsen den 7 juni 2001 innehåller även en begäran om att få kopior på samtliga handlingar i ärendet. Denna begäran hade Förvaltningen att bemöta eller efterkomma. Detta har föranlett Förvaltningen att informera samtliga befattningshavare om dess skyldigheter i berörda avseenden.

Med beaktande av vad AA har anfört och vad som framkommit genom den utredning som Nämnden låtit utföra, anser Nämnden att ärendet i övrigt har handlagts korrekt. Nämndens inställning omfattar således även de anmärkningar mot handläggningen av ärendet som AA framfört i sina skrivelser utan att precisera eller ange grunder för sin inställning. Nämnden har dock på grund därav inte möjlighet att närmare bemöta dessa anmärkningar.

AA kommenterade remissvaret.

Bedömning

Flyttning av fordon

JO:s granskning är av rättslig art och avser främst tillämpningen av gällande förfaranderegler. JO brukar inte pröva myndigheternas ställningstaganden i sakfrågor. Detta gäller i synnerhet sådana ställningstaganden som avser bedömningsfrågor eller förutsätter särskild sakkunskap. Jag tar därför inte ställning till frågan om det var riktigt att bedöma AA:s bil som ett fordonsvrak.

Regler om flyttning av fordon finns i lagen (1982:129) om flyttning av fordon i vissa fall och förordningen (1982:198) om flyttning av fordon i vissa fall. I lagens 1 § finns en definition av begreppet fordonsvrak. Enligt 5 § skall, när ett beslut om flyttning meddelats, den myndighet som meddelat beslutet underrätta ägaren så snart det kan ske. Enligt 6 § andra stycket tillfaller ett fordonsvrak som har flyttats omedelbart kommunen eller staten. Ett fordon får enligt förordningens 2 § första stycket 4 flyttas om det är ett fordonsvrak. Enligt 3 § skall ett beslut om flyttning föregås av utredning. Vid utredningen skall protokoll föras. Beslutet skall antecknas på protokollet. Beslut om flyttning skall enligt 4 § verkställas omedelbart, om det behövs med hänsyn till ändamålet med flyttningen. I andra fall skall ett skriftligt meddelande fästas på fordonet med en uppmaning till ägaren att senast en viss angiven dag flytta fordonet.

Det protokoll som upprättades i ärendet enligt 3 § förordningen saknar anteckning om det beslut som fattats. Detta är naturligtvis en allvarlig brist. I övrigt har inget kommit fram som i denna del ger mig anledning att rikta kritik mot miljö- och samhällsbyggnadsnämnden.

Som nämnden anfört i yttrandet finns det inte någon skyldighet att kontakta tidigare ägare till fordonet i en situation som i detta ärende. Detta följer av att äganderätten till fordonsvrak som flyttats omedelbart övergår till kommunen, varför underrättelseskyldigheten i 5 § inte är tillämplig. Jag delar dock nämndens uppfattning att det är lämpligt att sända en kopia av protokollet över flyttningen till den föregående ägaren. Enligt min uppfattning kan det sättas i fråga om inte en sådan skyldighet borde författningsregleras. Jag skickar en kopia av detta beslut till regeringen, Näringsdepartementet för kännedom.

Underlåtenhet att svara på brev m.m.

Enligt 4 § förvaltningslagen (1986:223) skall frågor från enskilda besvaras så snart som möjligt. AA:s skrivelser med frågor, som kom in till nämnden den 18 januari och den 7 juni 2001, har inte besvarats utan arkiverats utan vidare åtgärd. Detta är naturligtvis inte godtagbart.

Enligt 2 kap. 12 § tryckfrihetsförordningen (TF) skall en begäran om att få ta del av en allmän handling som får lämnas ut på begäran ”genast eller så snart det är möjligt” på stället utan avgift tillhandahållas den som önskar ta del av handlingen. Den som önskar ta del av en allmän handling har också enligt 2 kap. 13 § TF rätt att mot fastställd avgift få avskrift eller kopia av handlingen till den del den får lämnas ut. En sådan begäran skall behandlas skyndsamt.

AA:s skrivelse den 7 juni 2001 med en begäran om att få kopior av handlingar hade, såvitt framkommit, vid tiden för remissvaret inte åtgärdats. Detta är i strid med tillämpliga regler. Jag förutsätter att begäran nu kommer att behandlas av nämnden om så inte redan skett.

Övrigt

JO är inte behörig att pröva skadeståndsanspråk.

Det som AA anfört i övrigt föranleder inte något uttalande eller någon ytterligare åtgärd från min sida.

Ärendet avslutas.